

SPRENDIMAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS SPRENDIMAS

2012 m. birželio 29 d.

dėl tyrimų ir baudų, susijusių su manipuliavimu statistiniais duomenimis, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje

(2012/678/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

deficito ir skolos duomenys buvo pateikti klaidingai, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1173/2011 8 straipsnio 1 dalyje;

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdymo užtikrinimo euro zonoje⁽¹⁾, ypač į jo 8 straipsnio 4 dalį,

(5) būtina nustatyti išsamias taisykles dėl tyrimų tvarkos, išsamius kriterijus baudos dydžiui nustatyti, išsamias taisykles, kuriomis būtų užtikrinta teisė į gynybą, prieiga prie bylos, teisinis atstovavimas ir konfidencialumas, ir baudų terminų ir rinkimo nuostatas;

kadangi:

(6) Komisijos sprendimas pradėti tyrimus turėtų būti pagrįstas, o atliekami tyrimai turėtų būti proporcingi ir nevirstyti to, kas būtina siekiant nustatyti galimą manipuliavimą atitinkamais deficito ir skolos duomenimis;

(1) Reglamentu (ES) Nr. 1173/2011 nustatoma sankcijų sistema, kuria siekiama geriau užtikrinti Stabilumo ir augimo pakto prevencinės ir korekcinės dalių vykdymą euro zonoje. Ji taikomas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro;

(7) atliekant tokius tyrimus Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai atlikti patikrinimus vietoje ir prašyti informacijos iš bet kokių valdžios sektoriaus (centrinės, valstybinės, vietinės valdžios ar socialinės apsaugos lygmenų) subjektų, kaip nustatyta 1996 m. birželio 25 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje⁽²⁾ (toliau – 1995 m. ESS);

(2) vykdant biudžeto priežiūrą euro zonoje labai svarbu turėti patikimus fiskalinius duomenis. Siekdamas užtikrinti, kad statistiniai duomenys būtų patikimi ir rengiami nešališkai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi nacionalinių statistikos institucijų profesinio nepriklausomumo principo, kaip nustatyta 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos⁽²⁾ ir įtvirtinta Europos statistikos praktikos kodekse;

(8) siekiant patvirtinti įtarimą, kilusį dėl svarių požymių, jog svarbūs deficito ir skolos duomenys pateikti klaidingai, paprastai prieš pradėdama tyrimą Komisija (Eurostatas) turėtų atlikti metodinį vizitą pagal 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo⁽⁴⁾ 11b straipsnį;

(3) Reglamentu (ES) Nr. 1173/2011 Komisija įgaliojama tirti ekonomikos ir pinigų srities bendradarbiavimą, siekdamą nustatyti ir atskleisti manipuliavimą valdžios sektoriaus deficito ir skolos duomenimis, svarbiais taikant daugiašalę priežiūros sistemą ir perviršinio deficito procedūrą;

(9) vertinant, kas yra klaidingai pateikti deficito ir skolos duomenys, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 1173/2011, neteisingai taikomų 1995 m. ESS apskaitos taisyklių atvejai, kurie nėra tyčinio veiksmo ar didelio aplaidumo rezultatas, neturėtų būti laikomi tokiais

(4) todėl Komisija turėtų atlikti visus reikiamus tyrimus, kad patvirtintų, jog tyčia arba dėl didelio aplaidumo realaus

⁽¹⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 1.

⁽²⁾ OL L 87, 2009 3 31, p. 164.

⁽³⁾ OL L 310, 1996 11 30, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 145, 2009 6 10, p. 1.

klaidingo pateikimo atvejais. Be to, šis sprendimas neturėtų būti taikomas tikslinimams, įskaitant esminius, atliekamus dėl visų ankstesnių metų metodikos pokyčių, kurie yra aiškiai ir tinkamai paaiškinti, nereikšmingoms klaidoms ir tiems atvejams, kai atitinkama valstybė narė išreiškė abejonę ir paprašė Komisijos (Eurostato) paaiškinimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 479/2009 10 straipsnį;

- (10) Europos statistikos naudotojai turi teisėtų lūkesčių, kad statistiką rengia statistikos institucijos, savo veiklą vykdančios profesionaliai ir stropiai. Netyčinis veiksmas ar praleidimas turėtų būti laikomi dideliu aplaidumu, jeigu už valdžios sektoriaus deficito ir skolos duomenų rengimą atsakingas asmuo aiškiai pažeidė savo pareigą rūpestingai vykdyti veiklą;
- (11) kad atitinkama valstybė narė galėtų apsiginti, jai turėtų būti tinkamai pranešta apie Komisijos tyrimo inicijavimą ir rezultatus. Apie tyrimo rezultatus turėtų būti pranešama Komisijos ataskaita, kuri turi būti perduota Europos Parlamentui ir Tarybai, ir skelbiama viešai. Komisija (Eurostatas) turėtų tinkamai informuoti Europos statistikos sistemos komitetą ir Europos statistikos valdymo patariamąją tarybą;
- (12) teisės į gynybą ir konfidencialumo principo turėtų būti laikomasi remiantis bendraisiais teisės principais ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika. Visų pirma, atliekant tyrimus atitinkamai valstybei narei turėtų būti suteikta teisė būti išklaustyti Komisijos ir prieiga prie Komisijos parengtos bylos;
- (13) rekomendacijos Tarybai dėl baudos skyrimo turėtų būti grindžiamos tik priežastimis, dėl kurių atitinkama valstybė narė turėjo galimybę pateikti pastabas;
- (14) reikėtų nurodyti baudos dydžio nustatymo kriterijus. Šie kriterijai turėtų būti taikomi siekiant užtikrinti, kad baudos būtų nustatomos tinkamu lygiu, kad jos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos bei pagrįstos orientacine suma, kuri prireikus ir atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes gali būti didinama arba mažinama;
- (15) šis sprendimas nedaro poveikio Komisijos (Eurostato) naudojimuisi savo įgaliojimais pagal Reglamentą (EB) Nr. 479/2009;
- (16) šiame sprendime nustatytų priemonių turinys ir forma neviršija to, kas būtina tikslams, nustatytiems Reglamente (ES) Nr. 1173/2011, pasiekti pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį;

- (17) šis sprendimas taikomas nedarant poveikio 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽¹⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo sprendimu nustatomos išsamios tyrimų, atliekamų dėl klaidingo valdžios sektoriaus deficito ir skolos duomenų pateikimo tyčia arba dėl didelio aplaidumo, tvarkos taisyklės, išsamios taisyklės dėl teisės į gynybą ir konfidencialumo, išsamūs baudos dydžio nustatymo kriterijai bei baudų terminų ir rinkimo nuostatos, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 1173/2011 8 straipsnio 1 dalyje.

2. Šis sprendimas taikomas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro.

II SKYRIUS

TYRIMŲ TVARKA

2 straipsnis

Tyrimų inicijavimas

1. Komisija praneša atitinkamai valstybei narei apie savo sprendimą pradėti tyrimą, taip pat pateikia informaciją, kad yra svarių požymių dėl faktų, jog valdžios sektoriaus deficito ir skolos duomenys gali būti pateikti klaidingai dėl manipulavimo jais tyčia ar dėl didelio aplaidumo.

2. Atlikdama tyrimą Komisija (Eurostatas) gali prašyti informacijos, apklausti asmenis, atlikti patikrinimus vietoje ir susipažinti su visų valdžios sektoriaus (centrinės, valstybinės, vietinės valdžios ir socialinės apsaugos lygmenų) subjektų sąskaitomis 3–5 straipsniuose išdėstyta tvarka. Šias tyrimo priemones Komisija (Eurostatas) gali taikyti atskirai arba kartu. Prireikus ir visapusiškai laikantis nacionalinių taisyklių, kuriomis reglamentuojama tokių institucijų veikla, gali būti prašoma, kad atitinkamos valstybės narės audito rūmai ar kitos aukščiausiosios audito institucijos padėtų ir dalyvautų tyrime.

⁽¹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

3. Komisija gali nuspręsti neatlikti tokio tyrimo tol, kol remiantis Komisijos (Eurostato) pagal Reglamentą (EB) Nr. 479/2009 priimtu sprendimu nebus atliktas metodinis vizitas.

4. Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie savo sprendimą pradėti tyrimą.

3 straipsnis

Prašymas pateikti informaciją

1. Komisijos prašymu bet kuris valdžios sektoriaus subjektas, tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujantis rengiant atitinkamos valstybės narės skolos ir deficito duomenis, arba kurio sąskaitos yra naudojamos šiems duomenims rengti (toliau – susijęs subjektas) pateikia Komisijai visą būtiną informaciją, kad ši galėtų atlikti tyrimą. Atitinkamai valstybei narei pranešama apie tokį Komisijos susijusiam subjektui pateiktą prašymą.

2. Komisija išdėsto prašymo tikslą nuroydamą, kad prašymas pateikiamas pagal šį sprendimą, ir taip pat nurodo ne trumpesnę kaip keturių savaičių atsakymo terminą.

4 straipsnis

Apklausa

Komisija gali apklausti bet kurį asmenį, tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujantį rengiant deficito ir skolos duomenis, to asmens sutikimu, siekdama surinkti informaciją arba paaiškinimus dėl faktų arba dokumentų, susijusių su tyrimo dalyku, ir išsaugoti atsakymus. Susijusiam subjektui iš anksto pranešama, kad jo atstovą ar darbuotoją ketinama apklausti. Apklauiamas asmuo gali prašyti susijusio subjekto atstovo arba teisinio konsultanto pagalbos.

5 straipsnis

Patikrinimai

1. Komisijos pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimą, turi teisę:

- patekti į visas susijusio subjekto patalpas;
- susipažinti su visais susijusio subjekto įrašais ir sąskaitomis, nepriklausomai nuo to, kokia forma jie saugoma;
- paimti arba gauti bet kokių įrašų ir sąskaitų bet kokios formos kopiją arba išrašą;
- užplombuoti bet kokius įrašus ir sąskaitas tokiu mastu ir tokiu laikotarpiu, kiek tai būtina, kad būtų galima parengti

faktinius įrodymus tyrimo reikmėms, netrukdant susijusiam subjektui vykdyti esminę veiklą.

- prašyti bet kokio susijusio subjekto atstovo ar darbuotojo paaiškinti faktus ar dokumentus, susijusius su patikrinimo dalyku ir tikslu 4 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. Komisijos pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimą, pateikia raštišką įgaliojimą, kuriame tiksliai nurodomas patikrinimo dalykas, tikslas ir data, kada bus pradėtas patikrinimas.

3. Atliekant patikrinimą susijęs subjektas visapusiškai bendradarbiauja su Komisija.

4. Atitinkamos valstybės narės statistikos institucijų darbuotojai Komisijos prašymu aktyviai padeda pareigūnams ir kitiems Komisijos įgaliotiems lydintiesiems asmenims. Šiuo tikslu jiems suteikiami 1 dalyje nurodyti įgaliojimai.

5. Kai Komisijos pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimą, nustato, kad subjektas priešinasi patikrinimui, pavestam atlikti pagal šį straipsnį, atitinkama valstybė narė suteikia jiems būtiną pagalbą pagal nacionalines taisykles.

6. Jei pagal nacionalines taisykles patikrinimui atlikti būtinas teisminės institucijos leidimas, Komisija kreipiasi dėl tokio leidimo. Tokiais atvejais teisminės institucijos leidimas pateikiamas kartu su rašytiniu šio straipsnio 2 dalyje nurodytu įgaliojimu.

6 straipsnis

Teisė būti išklausytiems

Prieš patvirtindama 7 straipsnyje nurodytą ataskaitą Komisija prašo atitinkamos valstybės narės raštu pateikti pastabas dėl pirminių išvadų.

Šis prašymas pateikiamas raštu, nurodant ne trumpesnę kaip keturių savaičių pastabų pateikimo terminą.

7 straipsnis

Ataskaitos

1. Komisija patvirtina ataskaitą, kurioje išdėstomos jos išvados ir atitinkamos valstybės narės pastabos, atsižvelgiant į pagal šį skyrių atliktus tyrimus, ir pateikia tą ataskaitą atitinkamai valstybei narei.

2. Šią ataskaitą Komisija perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaita skelbiama viešai.

3. Komisija (Eurostatas) informuoja Europos statistikos sistemos komitetą ir Europos statistikos valdymo patariamąją tarybą apie tyrimo rezultata.

4. Bet kokia Komisijos rekomendacija Tarybai skirti baudą atitinkamai valstybei narei grindžiama 1 dalyje nurodyta ataskaita.

8 straipsnis

Trukmė

1. Komisija patvirtina 7 straipsnyje nurodytą ataskaitą ne vėliau kaip per dešimt mėnesių nuo pranešimo apie savo sprendimą pradėti tyrimą pagal 2 straipsnį. Išimtiniais atvejais, kai tyrimams trukdoma arba kai tyrimams būtina informaciją gauti užtrunka itin ilgai, Komisija gali pratęsti šį terminą penkiais mėnesiais.

2. Patikrinimai užbaigiami per šešis mėnesius nuo patikrinimo pradžios. Išimtiniais atvejais, kai patikrinimams trukdoma arba kai patikrinimams būtina informaciją gauti užtrunka itin ilgai, Komisija gali pratęsti terminą trimis mėnesiais.

III SKYRIUS

TEISĖ Į GYNYBĄ IR KONFIDENCIALUMAS

9 straipsnis

Teisė į gynybą

Igyvendinant šį sprendimą taikomas teisės į gynybą principas.

10 straipsnis

Prieiga prie bylos

Atitinkama valstybė narė turi teisę, pateikusi prašymą, susipažinti su visais dokumentais ir kita Komisijos parengta faktine medžiaga, kuria gali būti grindžiama Tarybos rekomendacija skirti tai valstybei narei baudą.

Dokumentai, atitinkamos valstybės narės gauti pagal prieigos prie bylos teisę, naudojami tik šio sprendimo tikslais.

11 straipsnis

Teisinis atstovavimas

Atitinkama valstybė narė, bet kuris susijęs subjektas, bet kuris asmuo, dirbantis tam subjektui ar bet kuris kitas susijęs fizinis asmuo turi teisę į teisinį atstovavimą vykstant tyrimams.

12 straipsnis

Konfidencialumas ir profesinė paslaptis

II skyriuje nurodyti tyrimai atliekami laikantis konfidencialumo ir profesinės paslapties principų. Komisijos pareigūnai ir kiti Komisijos įgalioti lydinieji asmenys negali atskleisti informacijos, gautos atliekant tyrimą ir saugomos pagal profesinės paslapties ir konfidencialumo prievolę.

Dokumentai arba informacija, Komisija gauti atliekant tyrimus, naudojami tik šio sprendimo tikslais.

IV SKYRIUS

BAUDOS DYDŽIO NUSTATYMO KRITERIJAI

13 straipsnis

Didžiausia suma

Visa baudos suma neviršija 0,2 % atitinkamos valstybės narės naujausio oficialaus ankstesniųjų metų bendrojo vidaus produkto dabartinėmis rinkos kainomis, kaip apibrėžta 1995 m. ESS.

14 straipsnis

Baudos dydžio nustatymo kriterijai

1. Komisija užtikrina, kad rekomenduojama bauda būtų veiksminga, proporcinga ir atgrasoma. Bauda nustatoma remiantis orientacine suma, kuri gali būti didinama arba mažinama, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, nurodytas 3 dalyje.

2. Orientacinė suma yra lygi 5 % klaidingo duomenų, susijusių su valstybės narės valdžios sektoriaus deficito arba skolos lygiu atitinkamais metais, dėl kurių teikiamas pranešimas pagal paviršinio deficito procedūrą, pateikimo poveikio (taikomas didesnis dydis).

3. Laikantis 13 straipsnyje nustatytos didžiausios sumos, Komisija kiekvienu atveju prireikus atsižvelgia į šias aplinkybes:

a) klaidingo duomenų pateikimo svarumą ir platesnio masto poveikį, visų pirma klaidingo duomenų pateikimo poveikį sustiprintam Sąjungos ekonominiam valdymui;

b) tai, ar nustatyta klaidingo duomenų pateikimo priežastis buvo didelis aplaidumas, ar tai buvo padaryta tyčia;

- c) tai, ar duomenys buvo pateikti klaidingai dėl vieno, atskirai veikiančio subjekto veiklos, ar dėl suderintos dviejų arba daugiau subjektų veiklos;
- d) atitinkamos valstybės narės klaidingo duomenų pateikimo pakartojimą, dažnumą ar trukmę; tokiais atvejais orientacinė suma yra didžiausia ir dauginama iš metų skaičiaus, per ketverius metus nuo paskutinio pranešimo, kuriame pateikti atitinkami klaidingi duomenys;
- e) atitinkamos valstybės narės stropumą ir bendradarbiavimą, arba, priešingai, trukdymo lygį, nustatant klaidingą duomenų pateikimą ir atliekant tyrimus.

15 straipsnis

Baudų rinkimo senaties terminas

1. Komisijos teise užtikrinti sprendimų, kuriuos Taryba priima pagal Reglamento (ES) Nr. 1173/2011 8 straipsnio 1 dalį, vykdymą turi būti pasinaudojama per penkerius metus.
2. Laikotarpis pradamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią atitinkamai valstybei narei pranešama apie Tarybos sprendimą.

3. Baudų susigrąžinimo senaties terminas nutraukiamas bet kokiais Komisijos veiksmais, skirtais užtikrinti baudos mokėjimo vykdymą arba sustabdomas tol, kol mokėjimo vykdymas sustabdomas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu.

V SKYRIUS

BAIGIAMOJI NUOSTATA

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2012 m. birželio 29 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO